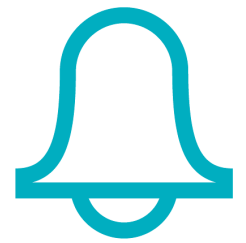

ZÓ DOE JE DAT!

Ouderenmishandeling herkennen

10

FACTSHEET

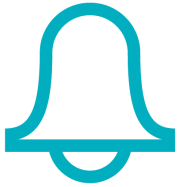
Veel ouderen zijn afhankelijk van anderen. Ze zijn aangewezen op de zorg van hun partner, familie, buren, vrienden of professionals. Zo'n zorgrelatie kan heel prettig zijn. Maar soms leidt de grote afhankelijkheid van ouderen ook tot problemen of grensoverschrijdend gedrag bij zorgverleners. Het komt voor dat mensen moedwillig (financieel) gebruik maken van afhankelijke ouderen. Daarnaast kunnen overbelasting en machteloosheid bij zorgverleners ook leiden tot problemen zoals mishandeling of verwaarlozing. Als vrijwilliger bied jij (soms) ook hulp aan ouderen. Om mishandeling in een zo vroeg mogelijk stadium te stoppen, is het belangrijk dat je alert bent op de signalen . . . Hoe doe je dat?

Het ministerie van VWS definieert ouderenmishandeling als volgt: '...het handelen of nalaten van handelen van al degenen die in een terugkerende persoonlijke of professionele relatie met de ouderen staan, waardoor de oudere persoon lichamelijke en/of psychische en/of materiële schade lijdt en waarbij van de kant van de oudere sprake is van een vorm van gedeeltelijke of volledige afhankelijkheid.'

Met andere woorden: oudermishandeling is een zeer breed begrip. Bij de mishandeling kan sprake zijn van lichamelijk geweld, zoals slaan, knijpen, schoppen of vastbinden. Maar verwaarlozing is ook een vorm van ouderenmishandeling. Je kunt hierbij denken aan iemand die te weinig eten of drinken krijgt of wiens bed nooit wordt verschoond. Daarnaast bestaat psychische mishandeling: treiteren, uitschelden en vernederen of het ontnemen van privileges zoals telefoneren, de post lezen en familie ontvangen. Ouderen kunnen bovendien te maken krijgen met uitbuiting. In dat geval is er sprake van het ontnemen van zeggenschap over de eigen financiën, diefstal of gedwongen testamentveranderingen. Tot slot bestaat ook seksueel misbruik van ouderen in de vorm exhibitionisme, betasting of verkrachting.

Soms gaat het om moedwillige mishandeling, zoals bijvoorbeeld bij seksueel of financieel misbruik. Maar veel vaker is er sprake van ontspoorde zorg. Iemand die langdurig (mantel)zorg verleent, kan overbelast raken. In zulke gevallen uit de mishandeling zich vaak in verwaarlozing, iemand te hard vastpakken of teveel (slaap)middelen geven.

Natuurlijk is het best te begrijpen dat een mantelzorgende partner, zoon of dochter af en toe humeurig is. Maar wanneer een hulpbehoevende oudere bang is voor degene die hem verzorgt, is er iets grondig mis. Toch zullen ouderen die mishandeld worden niet snel zelf aan de bel trekken. Ze verkeren immers in een zeer afhankelijke situatie. Uit angst of uit loyaliteit naar de pleger houden ze dus liever hun mond. Bovendien zijn ouderen vaak kwetsbaar of ze zijn geestelijk niet zo weerbaar, bijvoorbeeld omdat ze te kampen hebben met (beginnende) dementie.

Hoe herken je ouderenmishandeling?

- (Terugkerende) verwondingen zoals blauwe plekken, hoofdwonden, ontwrichtingen, schrammen, snij-, schaaf- of brandwonden, zwellingen, striemen, enzovoorts, waarvoor de oudere of de verzorger onsamenhangende of tegenstrijdige verklaringen geeft.
- Verschijnselen van verwaarlozing, zoals slechte hygiëne, doorligwonden, uitdroging, ondervoeding, vermagering, vervuiling (kleding, huis).
- Depressiviteit, angst (voor aanraking bijvoorbeeld), apathie, woede, verdriet, slaapproblemen, wantrouwen.
- Bij seksueel misbruik zijn mogelijke signalen beschadigingen, irritaties of terugkerende infecties aan genitaliën of anus, bloedvlekken in kleding of beddengoed, moeite met zitten of lopen, hevige onrust bij kleden of wassen of het veelvuldig voeren van seksueel getinte gesprekken.
- Financiële uitbuiting kan zich uiten in onverklaarbaar geldtekort, schulden, geen geld voor eten, huurachterstand, plotselinge of onverklaarbare geldopnames.

We begrijpen dat je het moeilijk vindt om als vrijwilliger actie te ondernemen op basis van het vage gevoel dat er iets mis is. Het is natuurlijk ook niet niks om je te bemoeien met het privéleven van je cliënt. Maar wist je dat veel slachtoffers (en plegers!) van ouderenmishandeling uiteindelijk zeer opgelucht zijn als er hulp komt? Daarom is het van groot belang dat je actie onderneemt als je het gevoel hebt dat er bij jouw cliënt misschien sprake is van mishandeling of verwaarlozing. Neem dus bij sterke én vage vermoedens altijd direct contact op met een van de consulenten.

Als vrijwilliger speel jij een belangrijke rol in de strijd tegen ouderenmishandeling!

CENTRAAL

Stichting Stade